

Αυτή η λέξη, προφερόμενη με τον τρόπο μιας ευγενικής εντολής, έχει καταχωρηθεί στην συνείδησή μου είτε σαν μια ελάχιστη χρονική παρένθεση εν μέσω μιας οδυνηρής περιπέτειας, είτε σαν να σηματοδοτεί το τέλος αυτής της οδύνης.

Είναι η συνήθης κουβέντα που λέγεται από τον οδοντογιάτρο, όταν θέλει να καθαριστεί η στοματική κοιλότητα του ασθενούς από το περιρρέον αίμα που εμποδίζει το γιάτρο να συνεχίσει τη δουλειά του, προσφέροντας μερικά δευτερόλεπτα ησυχίας στον ασθενή, ή όταν έχει ολοκληρωθεί η τρέχουσα συνεδρία.

Είναι απορίας άξιον πως υπάρχουν συνάνθρωποι μας που δεν αγωνιούν, δεν ιδρώνουν, δεν φοβούνται στην οδοντιατρική πολυθρόνα.

Δεν μπορώ να θυμηθώ έναν οδοντίατρο που να κάθισα άνετα στην πολυθρόνα του. Μπορώ όμως να θυμηθώ αρκετούς που μου προσέφεραν μια λαμπρή συλλογή από τους μεγαλύτερους πόνους της ζωής μου. Για μην περάσει η ιδέα μιας ατραυματίστης ζωής μπορώ να ανακαλέσω μερικά κατάγματα στα πάνω και στα κάτω άκρα, όπως και μια σειρά ραμμάτων στο τριχωτό της κεφαλής, στο δεξιό αγκώνα, στο αριστερό καλάμι, για να μην κάνω λόγο για τις χαίνουσες πληγές της καρδιάς μου, που διάφορες δεσποινίδες, ωσαύτως και κυρίες έστερξαν να με φιλοδωρήσουν.

Αλλά έτσι είναι η ζωή των αγοριών. Τα τραύματά τους είναι παράσημα σε αυτήν την ακήρυκτη πολεμική της ζωής.

Μην χανόμαστε όμως. Ξεπλύντε! Αυτό είναι το θέμα μας. Δεκέμβριος του '66. Ετών εννέα. Κρύο και των γονέων. Στο τραπεζάκι του φτωχικού, ισόγειου γωνιακού οδοντιατρείου σε πάροδο της Λ. Θησέως λίγο πριν τη Χαροκόπειο σχολή, η «Απογευματινή» με το ρεπορτάζ από τη βύθιση του Ο/Γ. «Ηράκλειο» στη Φαλκονέρα. Δράμα. Σε δέκα λεπτά χάθηκαν 277 ψυχές. Κοιτάω μια την εφημερίδα και μια τη Ζωίτσα. Αυτή είναι το δικό μου πρόβλημα. Μελαχρινή, ψηλή, ογκώδης, με επιβλητικό κότσο, λευκή μπλούζα, χαρμόσυνο, κατ' αρχήν χαμόγελο. Ανύπαντρη σαρανταφεύγα, με την μαμά της πανταχού παρούσα και το ιατρείο της, του οποίου οι πόρτες έκλειναν με ρολά, γεμάτο από εικόνες Αγίων.

Δεν μπορώ να επικαλεστώ ούτε το Θεό. Για μένα ήταν πανταχού Απών.

Εξαγωγή, η δουλειά. Φαίνεται οι γονείς μου, είχαν βάλει καλά υλικά και τα νεογιλά δεν έλεγαν να αποχωρήσουν. Στο μεταξύ πίεζαν να έρθουν στη ζωή τα μόνιμα. Έπρεπε λοιπόν να αφαιρεθούν. Πόνος και ζόρι. Δηλαδή εγώ πονούσα, η η Ζωίτσα ζοριζόταν. Και καθώς πονούσα και τραβιόμουν, έχανε την υπομονή της, ξέχναγε τα χαμόγελα, έβαζε τις φωνές. Πρόβαλε και η μαμά της από το παραβάν, έμπηγε και εκείνη καμιά φωνή. Γύριζαν και οι άγιοι μπροστά μου με τα λιβάνια τους αναμεμειγμένα με τις φαρμακευτικές μυρουδιές. Σουρεάλ Δράμα λέμε.

Για κακή μου τύχη, το έργο συνεχιζόταν και στα πρώτα μετεφηβικά χρόνια και μάλιστα στο δωμάτιο που μεγάλωσα. Αλλάξαμε σπίτι και νοικιάσαμε το δικό μας στη Ζωίτσα. Τι κέντα ήταν αυτή! Και που έβαλε το ιατρείο της η σαδίστρια; Στο δωμάτιο μου. Ήταν και γωνιακό, όπως το προηγούμενο. Είχα πια μεγαλώσει, έτσι τουλάχιστον νόμιζα και νόμιζαν. Μπορεί να ήταν και έτσι αλλά ο φόβος, φόβος. Αποφάσισα να πηγαίνω εκεί σουρωμένος. Έπινα κάνα δυο κιλά ρετσίνα κατέβαζα και κάτι Μαυροδάφνες, σε ποσότητες που μπορούσαν να ρίξουν στο καναβάτσο σοβαρούς πότες όχι παιδαρέλια σαν κι εμένα, αλλά παρέμενα πιο νηφάλιος και συγκεντρωμένος από τον Άρμστρονγκ όταν πατούσε στη θάλασσα της Γαλήνης. Μόλις περνούσα το κατώφλι του πατρικού και ανέβαινα τα σκαλιά, ένα ποτάμι να είχα πει, έβλεπα το κότσο συνερχόμουν.

Είχα ξεκινήσει άσχημα, πολύ άσχημα με τους οδοντογιατρούς και δεν κατάφερα να ισιώσω. Πόσους και πόσες δεν άλλαξα. Πουθενά δεν ένιωσα άνετα. Σκέφτηκα ότι δεν μπορεί να ήταν όλοι αλμπάνηδες. Άρα εγώ ήμουν το πρόβλημα.

Και πάντα η ίδια λέξη. Από το: «ξέπλυνε Νικολάκι», χρόνο με το χρόνο πήγαμε στο:

«Ξεπλύντε», αλλά το νόημα ήταν ίδιο.

Κι ο Χρήστος καλός γιατρός ήταν, παρά το γεγονός ότι η παλάμη του ήταν στις διαστάσεις της παλάμης του George Foreman και η Γερμανίδα καλή ήταν αν και ποτέ δεν ταιριάζαμε. Κι ο Αλέξης ευγενέστατος, κύριος και με τα Πορταχέλια του και τις Αρμάτες του, το πρώτο γουίκεντ του Σεπτέμβρη και ελαφροχέρης πάνω από την καρέκλα, αλλά εις μάτην. Δια να μην αναφέρω εκείνον με το Μεξικάνικο επώνυμο που αφαίρεσε 50 έουρος από το πορτοφόλι μου πιο αριστοτεχνικά από ότι ο Χιουντίνι έλυνε τις βαριές καδένες γύρω από το λαιμό του, σε χρόνο λιγότερο απ' ότι ανέβαινε ο Μάκης Σαλιάρης τη Ριτσώνα με το Chevron

. Να μην λησμονήσω και τον Τάκη. Αρχοντας, προς το στρουμπουλό και το ιατρείο του ήταν σαν συνεργείο. Όχι δεν εννοώ ότι δεν πληρούσε τους κανόνες υγιεινής. Τουναντίον μάλιστα. Εννοώ ότι όπως τα καλά συνεργεία αυτοκινήτων έχουν δέκα ανυψωτικά αριστερά και δέκα δεξιά έτσι και το ιατρείο του, είχε δέκα πολυθρόνες αριστερά και άλλες τόσες δεξιά. Βιομηχανία. Ερχόταν και στο τέλος η γιατρέσα με μπλοκάκι και ρωτούσε τον ασθενή: «Με ή χωρίς απόδειξη;» Ωραίος ο Τάκης με τα 911 και τα Ζανώ ή Μπενετώ ήταν, θα σας γελάσω.

Το '76 – '77 είχα δει και μάλιστα δυο - τρεις φορές και το Marathon man με τον sir L. Olivie
r , τον
D. H

offman

και την M.

Keller

την οποία θα εκτιμούσα ακόμα πιο πολύ, ένα χρόνο αργότερα, στο

Bobby

Deerfield

. Ο κακός ναζι, λοιπόν, βασανίζει τον καλό αμερικανό βγάζοντάς του τα δόντια. Δεν μπορούσα να το υποφέρω. Σπάστου το χέρι, πυροβολόλησε τον στο γόνατο, όπως τα παιδιά στην Ιρλανδία, αλλά όχι και τα δόντια. Όχι κ. σκηνοθέτα, όχι κ.

J

.

Schlesinger

.

Και πάντα η ίδια λέξη: Ξεπλύντε. Το ίδιο νόημα.

Έκανα και κάτι αποχές, πιο μακρές από τους πιο συνεπείς απεργούς. Ένα χρόνο

απεργούσαν οι Ινδοί κλωστοϋφαντουργοί από τα εργοστάσια. Αμετακίνητοι αυτοί, αμετακίνητη και η Ιντίρα. Το έκλεισαν το μαγαζί. Έτσι κι εγώ, κι ακόμα περισσότερο. Είχα αποκλείσει το στόμα μου από τα οδοντιατρεία και την στοματική υγιεινή.

Κοντά στο φόβο είχα και κάτι άλλο. Αισθανόμουν ευάλωτος, πολύ ευάλωτος στα χέρια τους. Έβαζαν τα δάκτυλα τους στο στόμα μου, πίεζαν τα ούλα, οι λιγότερο δεξιότεχνες συνέθλιβαν τα χείλη μου με τα μεταλλικά εργαλεία τους. Ένοιωθα σαν γάιδαρος που τον έψαχναν να δουν αν συμφέρει η αγορά, δράμα σας λέω.

Μπορεί οι δεκαετίες να περνούσαν αλλά τα αισθήματα και οι φόβοι μου παρέμεναν ακλόνητοι. Καμιά αλλαγή. Τίποτα. Νοσταλγούσα τις γυριστές του Ανδρέα. Από το «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο» στα πακέτα Ντελόρ. Να είχα τη δύναμη κι εγώ να κάμω το ίδιο!

Και τώ ρα; Τώ ρα πως είμαι; Έχω την ατυχία να έχω καλό άνθρωπο για οδοντίατρο. Έχω την ατυχία να με έχει καταλάβει και να μου συμπεριφέρεται όπως ακριβώς πρέπει ώστε να με καθίζει σε αυτή τη ριμάδα την πολυθρόνα του πόνου. Φοράει και τα γυαλάκια της, μεγάλωσε και αυτή, άλλο αν παραμένει φυσικά ατσαλάκωτη.

Βέβαια. Η Κατερίνα. Με τα κάτοπτρα και τις λαβές, τα ξέστρα, τις φρέζες και τα βουρτσάκια και με άπειρη υπομονή για ένα τόσο ταλαιπωρημένο αλλά ενδεχόμενα και κάπως στριμμένο ασθενή.

Και τι άλλαξε; Να: εκείνο το «Ξεπλύντε» που από ευγενική εντολή, μεταμορφώθηκε στο σχεδόν παρακλητικό: «Νικόλα ξεπλυνε».